

Ба Шурои диссертациони 6D.KOA-003-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, к. Буни Ҳисорак,
шаҳраки донишҷӯён, бинои таълими 7)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи доктории Қодирова Гулмо Толибовна дар мавзуи “Ташаккули низоми баҳисобгирии муҳосибии субъектҳои хоҷагидорӣ дар шароити ҳамгироии иқтисодии байналмилалӣ: назария, методология, амалия” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.08 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит

Дар шароити зудтағйирёбандаи омилҳои иқтисодӣ раванди ҳамгироии иқтисоди миллӣ ба низоми иқтисодиёти ҷаҳонӣ аз ташкилоту корхонаҳои ватанӣ на танҳо риояи стандартҳои мавҷудаи сифати истеҳсолот ва хизматрасонӣ, балки ягонагии иттилооти баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявиро низ тақозо мекунад, ки ин имкон медиҳад баҳодиҳии муқоисавӣ ва тавсифи фаъолияти иқтисодии корхонаҳо чи дар дохили давлат ва чи берун аз он таъмин карда шавад. Илова бар ин, гузариш ба стандартҳои байналмилалии ҳисоботи молиявӣ дастрасии сармоягузори хориҷиро ба бахши воқеии иқтисодиёти миллӣ афзоиш дода, дар навбати худ, низоми баҳисобгирии муҳосибии субъектҳои хоҷагидориро ба низоми ягонаи баҳисобгирии байналмилалӣ пайваст менамояд.

Тамоюли муосири рушди фаъолияти субъектҳои хоҷагидорӣ дар шароити муосир ба иқтисодиёти рақамӣ ва дигар шаклҳои нави фаъолияти иқтисодӣ мубрамияти хосаро ба худ касб намуда, мутабиқшавии субъектҳои хоҷагидориро ба ин раванд тақозо мекунад, ки яке ин равандҳо гузариши низоми баҳисобгирии муҳосибии миллӣ ба стандартҳои байналмилалии ҳисоботи молиявӣ (СБҲМ) мебошад.

Дар автореферати диссертатсия масъалаҳои назариявӣ ва амалии баҳодиҳии раванди баҳисобгирии муҳосибии субъектҳои хоҷагидорӣ дар

шароити ҳамгирии иқтисодии байналмилалӣ инъикос ёфтааст, ки дар шароити кунунии рушди иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ниҳоят муҳим мебошад.

Қайд гардидааст, ки имрӯз бо вусъат ёфтани равандҳои ҳамгирии иқтисодии ҷаҳонӣ вазифаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ васеъ шуда, ҳадафи он низ ба шароити иқтисодии замони нав мутобиқ мегардад. Акнун дар баҳисобгирии муҳосибӣ майлон ба қоидаҳои ҳамамақбули ҷаҳонӣ – СБҲМ, ки принципҳои асосии пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ ва тартибдиҳии ҳисоботи молиявиро муайян мекунанд, бештар ба назар мерасад. Баҳисобгирии муҳосибӣ дар низомҳои хоҷагидорӣ алоҳида ба мувофиқа омада, бо қоидаҳои ягона роҳандозӣ карда мешавад (саҳ.15).

Муаллиф дар қадвали 1 ба таҳқиқи мафҳуми «ҳамоҳангсозӣ» таваҷҷуҳ намуда, дар асоси нигоҳи олимони гуногуни соҳа қайд менамояд, ки мафҳуми ҳамоҳангсозӣ солҳои охир дар адабиёти соҳаи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ зиёд дучор мешавад ва бештар бо талаботи СБҲМ вобаста аст. Вале аҳамияти ҳамоҳангсозии баҳисобгирии муҳосибӣ бо талаботи СБҲМ-ро на ҳамаи муаллифон як хел шарҳ додаанд (саҳ.16-17).

Дар расми 5 муаллиф тадбирҳои асосӣ барои гузариш ба СБҲМ дар доираи ислоҳоти низоми миллии баҳисобгирии муҳосибӣ гурӯҳбандӣ намуда, қайд намудааст, ки ислоҳоти низоми миллии баҳисобгирии муҳосибӣ ва гузариш ба СБҲМ барои роҳандозии муносиби худ иҷрои тадбирҳои муайян – таҳияи заминаҳои ҳуқуқӣ, санадҳои меъёрӣ, воситаҳои гузариш ба СБҲМ, инчунин муайян кардани принципҳои омодаасозӣ ва таркиби унсурҳои асосии ҳисоботи молиявиро талаб мекунанд (саҳ.27).

Дар баробари ҳаммаи ин комёбиҳо ба назари мо автореферат дорои якчанд норасоӣҳо низ мебошад, аз он ҷумла:

1. Дар автореферат асоснок нагардидааст, ки истифодаи тавсияҳои рисола дар амал барои ташаккули низоми баҳисобгирии муҳосибии субъектҳои хоҷагидорӣ дар шароити ҳамгирии иқтисодии байналмилалӣ чӣ натиҷаҳои мусбӣ ва манфӣ меорад.

2. Az натиҷаи таҳқиқот муайян намудан душвор аст, ки ҳамкориҳои судманди кишварҳои Осиёи Марказӣ ва Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи гузариш ба СБҲМ дар кадом сатҳ қарор дорад.

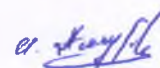
Дар маҷмӯъ норасоҳои ошкоршуда, сифати аслии таҳқиқоти анҷомдодашударо коста намегардонад.

Хулоса, таҳқиқоти диссертатсионии Қодирова Гулмо Толибовна дар мавзӯи «Ташаккули низоми баҳисобгирии муҳосибии субъектҳои хоҷагидорӣ дар шароити ҳамгирии иқтисодии байналмилалӣ: назария, методология, амалия», кори илмии анҷомдодашуда арзёбӣ гардида, ба талаботҳои бандҳои шиносномаи феҳристи ихтисосҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 08.00.08 – Баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудит мутобиқат карда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси пешниҳодшуда мебошад.

Муқарриз,

д.и.и., профессори кафедраи молия ва қарзи

Донишгоҳи славиянии Руссия ва Тоҷикистон

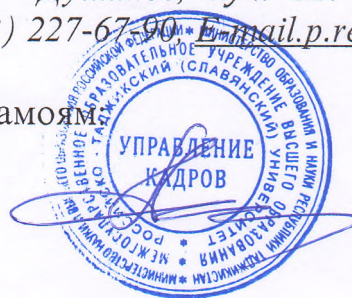

Ашуров И.С.

(734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯч. М. Турсунзода, 30,
Телефон: (+99237) 221-35-50, (+992) 227-67-90. [Email: mail.p.rektora@mail.ru](mailto:mail.p.rektora@mail.ru))

Имзои Ашуров И.С.-ро тасдиқ менамоем

Сардори раёсати кадрҳои ДСРТ

Раҳимов А.А.